

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

MİLLİ GELİR VE BÜYÜME

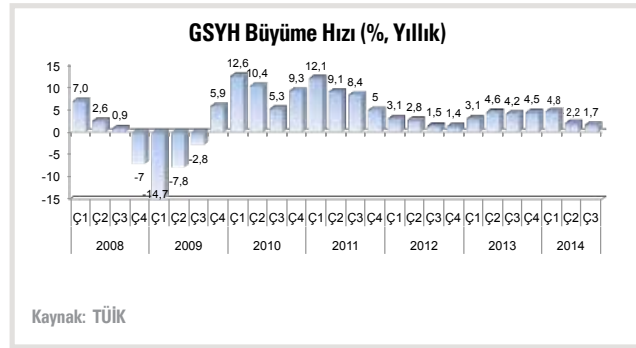
Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH), 2014 yılının 3. çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre %1,7 oranında büyüdü. GSYH'ye talep yönüyle bakıldığında, bu dönemde kaydedilen büyüme oranına 2 puanlık katkının ihracattan geldiği görüldü. 2013 yılının aynı dönemine göre %8 oranında büyüyen ihracat, böylelikle 3. çeyrek büyümesinin motor gücü oldu. Bu dönemde ekonominin büyüme hızına ihracattan sonra en büyük

destek ise, kamu tüketim harcamalarından geldi. Devlet tüketim harcamalarının %6,6 oranında artması, GSYH gelişim hızına 0,6 puanlık katkı yaptı. Öte yandan, %1,8'lik azalma kaydeden ithalat da, önceki çeyreğe göre düşüş hızını kesmekle birlikte, 3. çeyrek büyümesine 0,5 puanlık destek verdi. Bu bağlamda söz konusu dönemdeki GSYH artışına toplam 2,5 puanlık katkıda bulunan net ihracat, ekonominin motor gücü olmaya devam etti.

İlgili dönemde özel tüketim, bir önceki yıla göre %0,2 oranında büyüme kaydederek, milli gelir artışına sadece 0,1 puanlık bir katkı sağladı. Özel sektör yatırımlarının ise, bu dönemde %0 oranında bir gelişim hızıyla GSYH artışına katkı vermezken, önceki çeyreklerdeki düşüşünü durdurduğu gözlemlendi. Kamu sektörü yatırımları ise %2 oranında bir düşüş gerçekleştirerek milli gelir gelişimine 0,1 puanlık aşağı yönlü etki yaptı. Stok değişimlerinin 1,5 puanlık olumsuz etkisinin yaşandığı bu dönemde, ekonomi iç talepte zayıf bir seyir izlemiş oldu. Sektörler kanadında ise, 3. çeyrek büyümesine en büyük destek, %5,2 oranında büyüyen finans sektöründen geldi. Ekonominin bu dönemdeki büyüme hızına 0,6 puanlık katkı sağlayan finans sektörünün, imalat sanayi izledi. İmalat sanayi %2,2 oranında büyüyerek, 0,5 puanla GSYH

artışına ikinci en önemli katkıyı sağlayan sektör olurken, bunu 0,3 puanla ulaştırma sektörü takip etti. %4,9 düşüş yaşayan tarım ise, bu dönemde ulusal ekonominin büyüme hızını 0,7 puan olumsuz etkileyerek dikkat çekti.

GSYH 3. Çeyrekte Yıllık %1,7 Büyüdü

Ekonominin Motor Gücü Yine İhracat Oldu

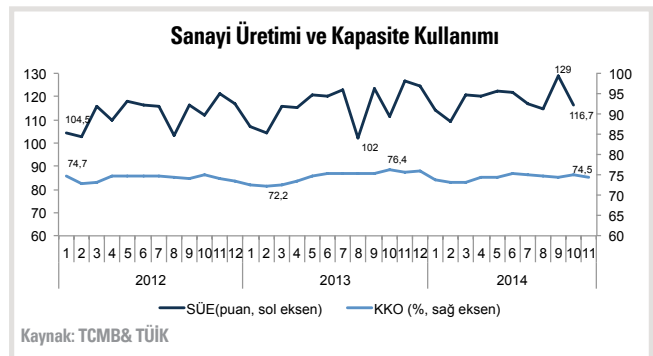
İç Talep Zayıf Seyrini Sürdü

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi Üretim Endeksi (SÜE), Ekim ayında yıllık bazda %4,5 artarak 116,7 puan olarak kaydedildi. SÜE, takvim etkilerinden arındırılmış serilere göre ise %2,4 yükseldi. Söz konusu performans, %4,5 oranında artış kaydeden imalat sanayinin yanı sıra, sırasıyla %7,1 ve %2,9 artan madencilik ve elektrik, gaz, buhar üretimi alt endeksleri de destek verdi. Endekste, ana sanayi gruplarına göre ise, sermaye mali ve dayanıksız tüketim mali imalatı sırasıyla %7,8 ve %7,4 oranla-

rında artışlarla dikkat çekerken, diğer tüm kategorilerde de yukarı yönlü hareketler gözlemlendi. Öte yandan, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Kasım ayında 0,4 puan düşerek %74,5 oldu. KKO, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 1,1 puan düşüş kaydetti. Oranın Kasım ayındaki yıllık düşüşüne, dayanıksız tüketim malları dışında tüm mal grupları katkıda bulunurken, aylık seyrinde ise artış kaydeden kategoriler sadece yatırım malları ile gıda ve içecekler oldu.

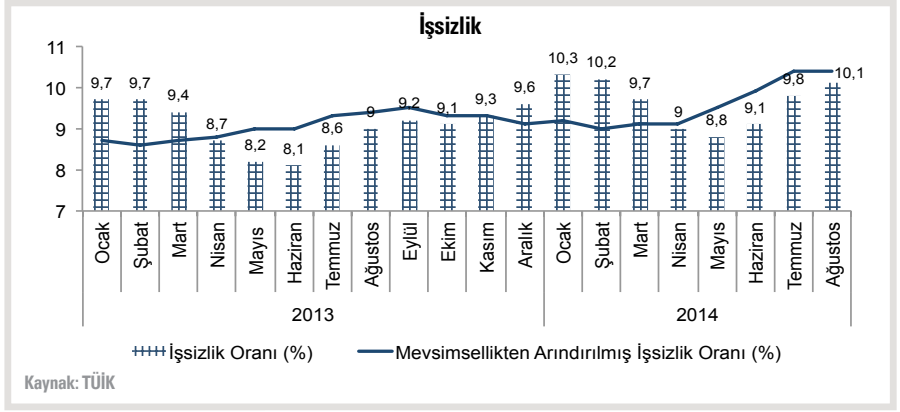
Sanayi Üretim Endeksi Ekim Ayında %4,5 Arttı

Kapasite Kullanım Oranı Kasım'da %74,5 Oldu

İŞGÜCÜ PİYASALARI

Temmuz ayında %9,8 olarak gerçekleşen işsizlik oranı, Ağustos'ta %10,1 seviyesine yükseldi. Oran önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puan artarken, erkeklerde %8,9, kadınlarda ise %12,7 olarak kaydedildi. Bununla birlikte, mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranında da, bu dönemde artış gözlemlendi. Öte yandan veriler Ağustos döneminde istihdam oranının %46,1'e gerilerken, işgücüne katılım oranının ise %51,2 seviyesinde gerçekleştiğini gösterdi. Bu bağlamda işgücüne katılım işsizlik oranındaki artışı tetiklemeye devam ederken, erkeklerde %72,1, kadınlarda ise %30,9 oranında gerçekleşti. Ağustos ayında, genç işsizlik oranının %18,9, tarım dışı işsizlik oranının ise, %12,3 düzeyine yükseldiği de gözlemlendi.

İşsizlik Oranı Yeniden Çift Haneli

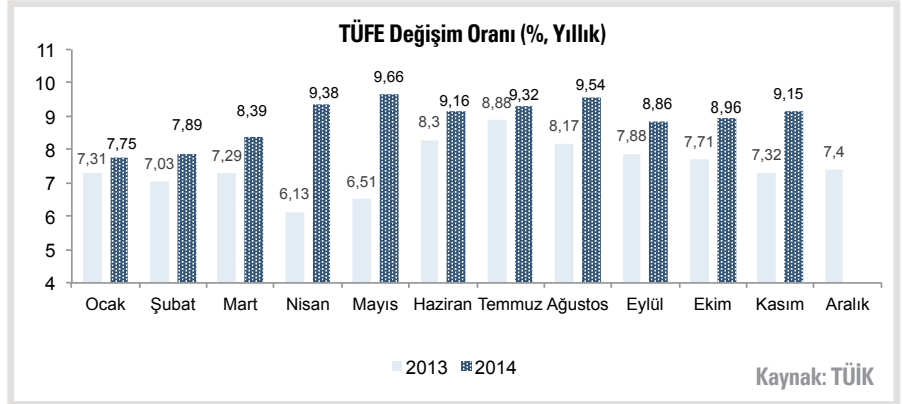
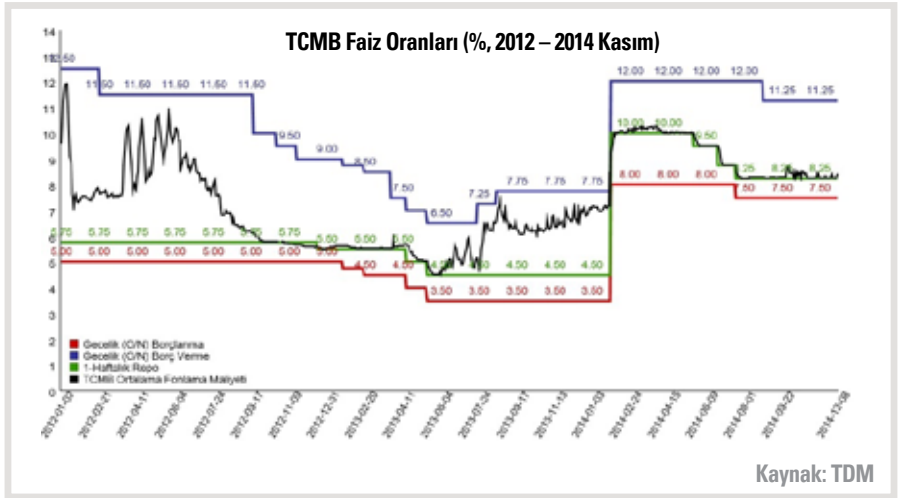
Mevsimsel Faktörler İşsizlik Oranını Etkiledi

PARA POLİTİKASI ve ENFLASYON

Para Politikası Kurulu, 20 Kasım tarihli toplantısında, yılın başında alınan makroihtiyati önlemlerin ve para politikasındaki sıkı duruşun etkisiyle, kredi büyüme hızlarının makul düzeylerde seyrettiğini belirtirken, gıda fiyatlarındaki yüksek seyirin enflasyon görünümündeki iyileşmeyi geciktirdiğinin altını çizdi. Kurul, toplantıda tüm ilgili faiz oranlarını sabit tutma kararı alırken, enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve enflasyonu etkileyen diğer unsurların yakından izleneceğini ve enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar getiri eğrisini yataya yakın tutmak suretiyle, para politikasındaki sıkı duruşun sürdürüleceğini yineledi.

Enflasyon ise, Kasım ayında yükselişini sürdürdü. Bu dönemde bir önceki yılın aynı ayına göre %9,15 artan Tüketici Fiyatları Endeksi'nde (TÜFE), önceki aylarda olduğu gibi, yine gıda fiyatlarındaki artışın ağırlıklı etkisi görüldü. Yıllık bazda sırasıyla %14,37 ve %14,32 oranlarında yükselen gıda ve alkolsüz içecekler ile lokanta ve oteller fiyatları, söz konusu enflasyon oranının 4,5 puanlık bölümünü oluşturdu. Bununla birlikte, %7,64 oranında artan konut fiyatları da, yıllık enflasyonu yukarı yönlü etkileyen önemli bir kalem oldu. Öte yandan Ekim ayına göre %0,18 artan TÜFE'nin aylık yükselişinde, giyim ve ayakkabı %4,11'lik artışıyla etkili grup oldu. Ulaştırma fiyatları ise, Kasım ayında aylık %1,79 oranında azalarak düşüş hızını artırdı.

Merkez Bankası Faizlere Dokunmadı

Enflasyon Yükselmeye Devam Ediyor

TÜFE Artışında Giyim ve Ayakkabı Etkili Oldu

İHRACATTAKİ GELİŞMELER

TİM verilerine göre, Kasım ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %6,4 oranında azalarak 12,9 milyar dolar oldu. Kasım ayında en çok ihracat yapan sektör 1,9 milyar dolarla otomotiv olurken, bunu

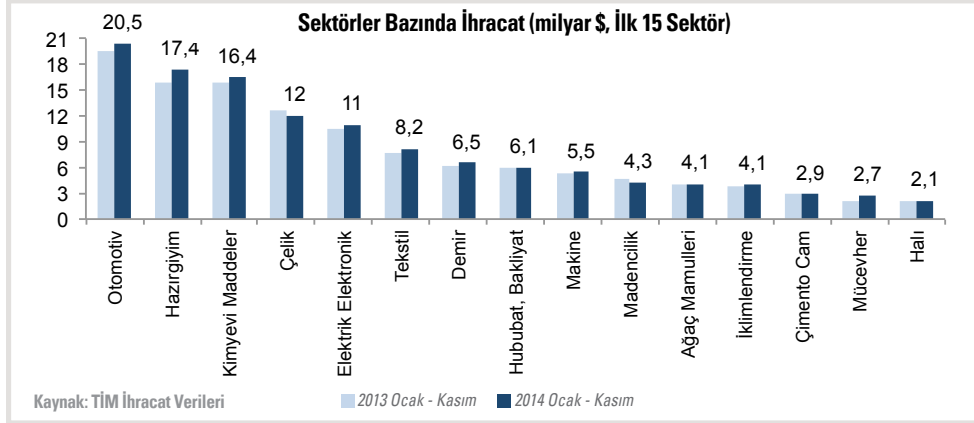
her biri 1,5 milyar dolarlık ihracatla, kimyevi maddeler ve mamuller ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri takip etti. Bu dönemde otomotiv ihracatı %11,1 oranında yıllık düşüşle dikkat çekerken, kimya ve hazır giyim sektörleri ise

sırasıyla %1,8 ve %8,9 daralma kaydetti.

Öte yandan, Kasım ayı ihracat sıralamasında 4. sırada yer alan elektronik sektörü %10,8'lik bir düşüş sergilerken, 5.liğe sahip olan çelik sektöründe ise daral-

ma %19,9 oranında gerçekleşti. 6. sıradaki tekstil sektörünün ise, %9,8 seviyesinde bir ihracat daralmasına imza attığı gözlemlendi. Bu dönemde sektörler genelinde en güçlü performans, yıllık %117,1 artış ile mücevher sektöründe, en keskin düşüş ise, ihracatı %38,5 oranında gerileyen zeytin ve zeytinyağı sektöründe görüldü.

Bu doğrultuda, Kasım ayında yıllık ihracat gelişim hızına en olumlu katkıyı 2 yüzde puanla mücevher sektörü yaptı. Yıllık ihracat artışına, fındık sektörü de 0,7 puanlık bir destek verdi. İlgili dönemde toplam ihracat gelişim oranını aşağı yönlü etkileyen sektörlerin başında ise, otomotiv ve çelik geldi. Bu iki sektör, Kasım ayında Türkiye'nin yıllık ihracat hızını sırasıyla 1,7 ve 1,6 puan olmak üzere olumsuz etkiledi. Yılın ilk 11 aylık döneminde ise, altın hariç mal ihracatı geçen senenin aynı dönemine göre %4,4 oranında artarak 138,2 milyar dolar oldu.

Ihracat İlk 11 Ayda %4,4 Büyüdü

Kasım İhracatına En Büyük Katkı Mücevherden Geldi

Otomotiv ve Çelik İhracatı Düşüş Kaydetti

ÜLKELER VE İLLER BAZINDA İHRACAT

TİM verilerine göre, Kasım ayında en çok ihracat yapılan ilk 5 ülke, Almanya, Irak, İngiltere, İtalya ve İran oldu. Bu dönemde Almanya'ya yapılan mal ihracatı, bir önceki yılın aynı ayına göre %6,9 azalırken, İngiltere pazarında ise %4,4 oranında bir daralma kaydedildi. Yılın

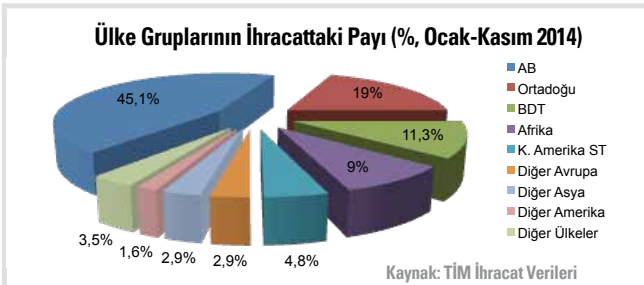
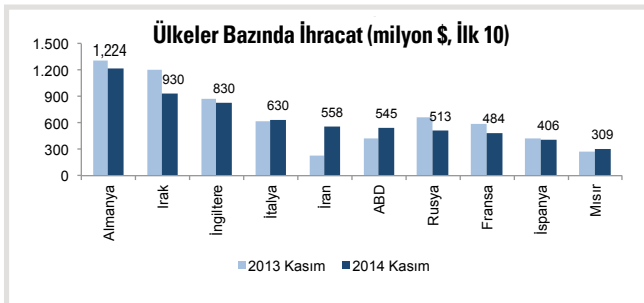
ikinci yarısında önemli ölçüde kan kaybeden Irak pazarında ise, düşüş Kasım ayında da %22,6 oranında devam etti. Aynı dönemde İtalya'ya yapılan ihracat %1,5 artarken, Fransa pazarı ise %17,9 gerileme yaşadı. Öte yandan, güçlü ihracat artışının sürdüğü İran pazarında, Kasım ayın-

da %137,3 oranında bir büyüme gerçekleşti. Son dönemin öne çıkan pazarlarından ABD'de ve Mısır'da ise, ihracat bu dönemde sırasıyla %29,9 ve %13,6 arttı. Bununla birlikte, Ocak-Kasım döneminde, Türkiye'nin ihracat pastasında en büyük dilimlere sahip pazarlar, sırasıyla %9,9, %6,9 ve %6,4'lük paylarla Almanya, Irak ve İngiltere oldu.

Yılın ilk 11 aylık döneminde AB ülkeleri, geçen yılın aynı dönemine göre 2,3 puanlık artışla Türkiye'nin ihracatında %45,1'lik bir paya sahip oldu. Bu dönemde ülke grupları arasında 2. sırada gelen Ortadoğu da, payını yıllık bazda 0,3 puan artırarak %19'a yükseltti. Buna karşılık, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve Afrika ülkelerinin pastadaki payları sırasıyla 1,2 ve 0,6 puan daralma kaydetti. Ocak-Kasım döneminde Kuzey Amerika ve di-

ğer Avrupa ülkelerine yapılan ihracatın payı bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla 0,4 ve 0,1 puanlık artış kaydederken, diğer Amerika ve diğer Asya pazarlarındaki dilim daralmaları bu dönemde de devam etti.

En çok ihracat yapan iller arasında ise, Kasım ayında ilk sırayı yine İstanbul alırken, Kocaeli 2.liğini korudu. İstanbul ve Kocaeli bu dönemde sırasıyla 5,79 ve 1,12 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirenken, Bursa ise 1,06 milyar dolarla 3. sırada yer aldı. Sıralamada 4.lüğü 0,68 milyar dolarla İzmir, 5.liği ise 0,63 milyar dolarla Ankara aldı. 6. sıradaki Gaziantep ise, bu dönemde 0,61 milyar dolarlık ihracat kaydetti. Öte yandan, Kasım ayında önde gelen ilk 10 ihracatçı il arasında sadece Kocaeli'nin yıllık ihracat artışı kaydettiği gözlemlendi.

İran'a İhracat 3 Haneli Büyüdü

Irak ve Rusya Pazarları Daralıyor

AB ve Ortadoğu İhracattaki Payını Artırıyor

DIŞ TİCARET DENGESİ

TÜİK verilerine göre, Ekim ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %7,3 oranında artarak 12,9 milyar dolar oldu. Bu dönemde en yüksek değerinde ihracat gerçekleştiren ilk iki fasıl, sırasıyla %3,3 ve %3,4 oranlarında yıllık artış kaydeden motorlu kara taşıtları ve makineler oldu. %1 ihracat daralması gerçekleştiren elektronik Ekim ayında 3. sırada yer alırken, 4.lüğü ise %15 büyümeye kaydeden örme giyim aldı.

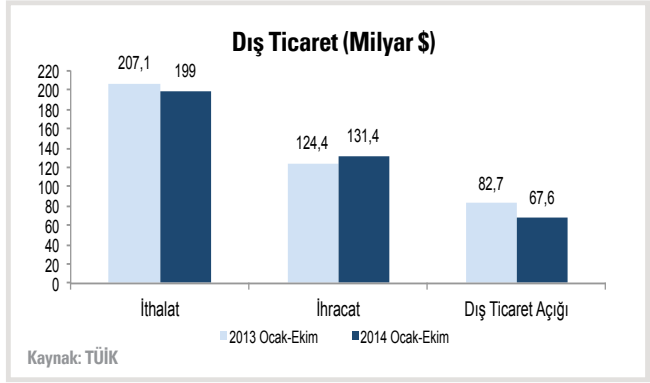
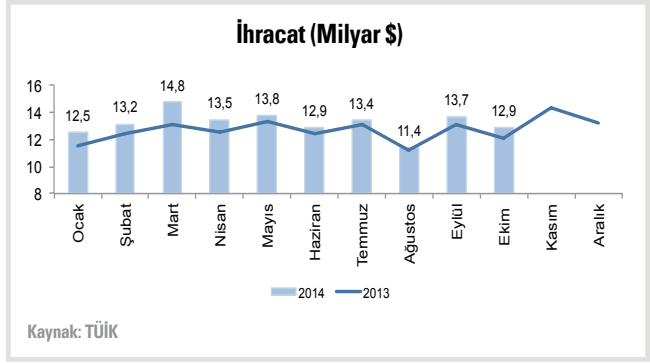
Öte yandan, bu dönemde yıllık toplam ihracat büyümesine en büyük puan katkısı 1,1 puanla gemi ve suda yüzen taşıtlar yaparken, bunu 0,9'ar puanla kıymetli taşlar ve metaller ile örme giyim takip etti. Ekim ayında ulusal ihracat gelişim hızını en olumsuz etkileyen fasıl ise, %11,7 yıllık daralma kaydeden tuz, kükürt ve topraklar grubu oldu.

İthalat ise Ekim ayında yıllık bazda %1,5 oranında bir düşüş sergileyerek, 19,2 milyar dolar oldu. Bu dönemde en yüksek değerinde

ithalat yapılan fasıllar, sırasıyla mineral yakıtlar ve yağlar, makineler ve elektronik oldu. İthalat, söz konusu fasılların ilk ikisinde sırasıyla yıllık %3,8 ve %8,7 azalırken, elektronikte ise %5,2 oranında arttı. Ekim ayında ithalatın gelişim hızına en büyük katkı, kağıt ile yağlı tohum ve meyve fasıllarından gelirken, aşağı yönlü destek veren grupların başında ise kıymetli taşlar ve metaller ile makineler yer aldı.

Bu veriler doğrultusunda, dış ticaret açığı Ekim ayında yıllık %15,8 oranında bir düşüşle 6,3 milyar dolar oldu. Söz konusu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı da, 5,5 puan artarak %67,4 seviyesine yükseldi.

Öte yandan, yılın ilk 10 ayında ihracatın %5,6 artarken, ithalatın %3,9 azalması sonucu, dış ticaret açığı yıllık bazda %18,2 gerileyerek 67,6 milyar dolar oldu. Ocak-Ekim döneminde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise, 2013 yılındaki %60,1 seviyesinden %66'ya yükseldi.

Dış Ticaret Açığı İlk 10 Ayda %18,2 Azaldı

İhracat Artışında Gemi ve Mücevher Dikkat Çekiyor

İthalat Düşüşünü Ekim'de de Sürdürdü

ÖDEMELER DENGESİ

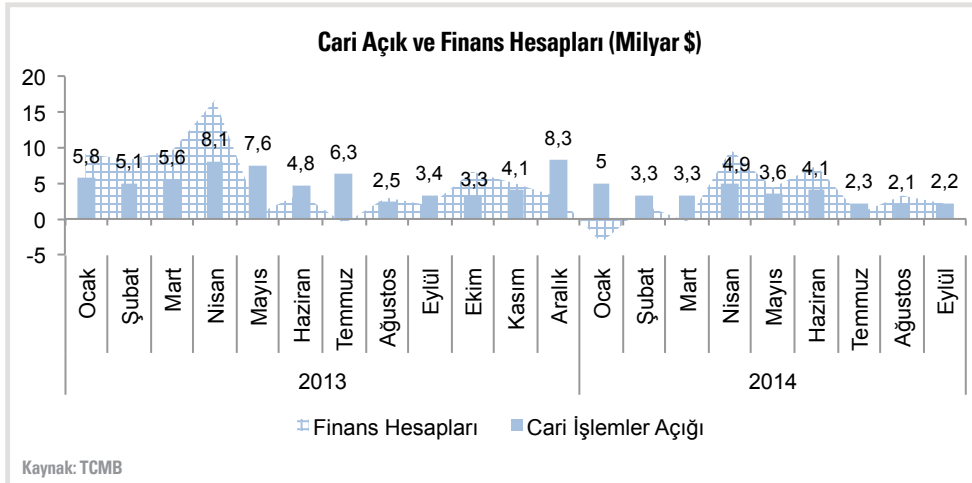
Cari işlemler açığı Eylül ayında 2,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Eylül ayı cari işlemler hesabı, mal ve birincil yatırım kaynakları dengelerindeki sırasıyla 5 ve 0,8 milyar dolarlık açıklarla aşağı yönlü hareket ederken, hizmetler denge-

sindeki 3,4 milyar dolarlık fazladan olumlu etkilendi. Ocak-Eylül döneminde ise, cari açık bir önceki yılın aynı dönemine göre %37,2 gerileme kaydederek 30,9 milyar dolar oldu. Altın hariç cari açık da, bu dönemde %25,7 oranında bir daralma sergiledi. Öte yandan, al-

tın ve enerji hariç yıllıklandırılmış cari dengenin, 3. çeyrekte fazla verdiği göze çarptı.

Ödemeler dengesinin finansman kısmında ise, Eylül ayında bir miktar zayıflama gözlemlendi. Bu dönemde 2,1 milyar seviyesinde kaydedilen finans hesap-

larına, borç senetleri ile diğer yatırımlar kalemindeki banka yükümlülüklerinin katkı verdiği görüldü. Eylül ayında net hata ve noksan kalemi -0,3 milyar dolar olarak gerçekleşirken, TCMB rezervlerinden 0,45 milyar dolar karşılandı.

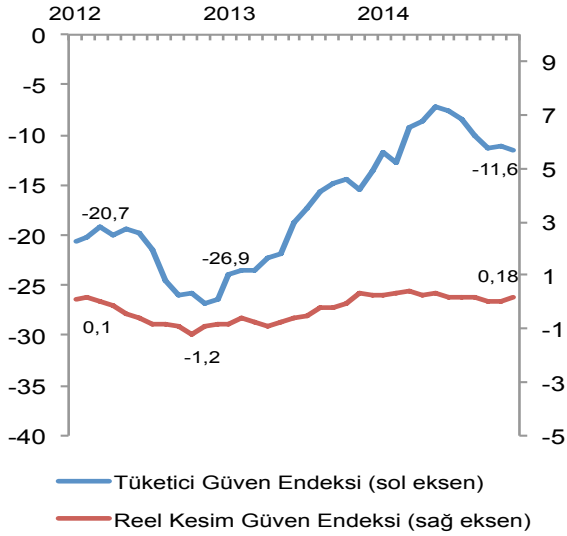
Cari Açık Düşüşünü Sürdürüyor

Altın ve Enerji Hariç Açık Fazla Verdi

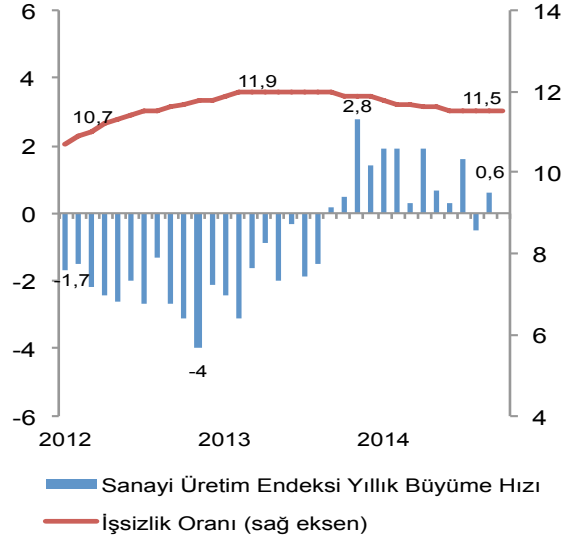
AVRUPA EKONOMİSİ

Euro Bölgesi 3. çeyrekte beklentilerin bir miktar üzerinde bir performans gerçekleştirerek yıllık bazda %0,8, çeyreklik bazda ise %0,2 büyüdü. Bu gelişimde, Almanya'nın resesyonu da beraberinde taşıyan yavaşlama endişisinin bertaraf edilmiş olması, önemli rol oynadı. Bu dönemde Almanya resesyona girmezken, Fransa da durağanlıktan çıkarak küçük de olsa bir tempo artışı yakaladı. İki ülkenin, tüketim ve ihracat kanatlarında pozitif sinyaller verdiği, ithalat cephesinde de artışların yaşandığı gözleniyor. Daralmaya devam eden İtalya ekonomisi ise, 2011'den bu yana büyüme sergileyemiyor. Bölge genelinde sanayi üretimi Eylül ayında yeniden yukarı yönlü hareket ederek %0,6 büyüme kaydederken, son çeyreğe ilişkin öncü göstergeler ise, henüz ciddi bir tempo değişikliğine işaret etmiyor. Kasım ayında reel kesim güveninde bir miktar yükseliş yaşanırken, tüketici güveninde ise düşüş gözlemlendi.

Euro Bölgesi Güven Endeksleri (Puan)

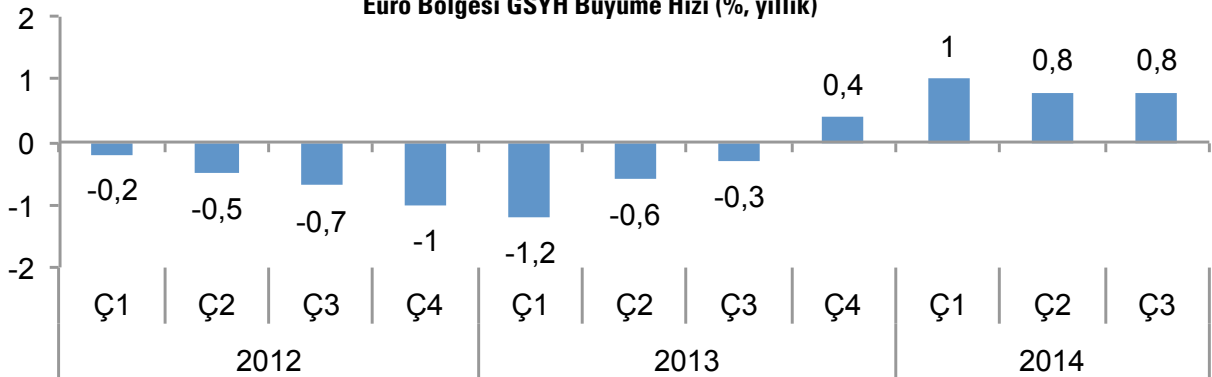

Euro Bölgesi'nde Sanayi ve İşsizlik (%)

Ekim ayında işsizlik oranı ise, %11,5 seviyesini tekrarladı. Bölgede, enflasyon da halen canlanamıyor. Ekim'de %0,4 olan tüketici enflasyonu, Kasım ayında %0,3'e gerileyerek deflasyon endişelerini körükledi. Bu bağlamda, Avrupa Merkez Bankası'nın para politikası araçlarını kullanmayı sürdürdüğü gözlenirken, politikaların etkilerinin ise yavaş görüleceği tahmin ediliyor.

Euro Bölgesi GSYH Büyüme Hızı (% , yıllık)

Kaynak: TradingEconomics

Euro Bölgesi 3. Çeyrekte %0,8 Büyüdü

Bölgede Enflasyon %0,3 Seviyesine Geriledi

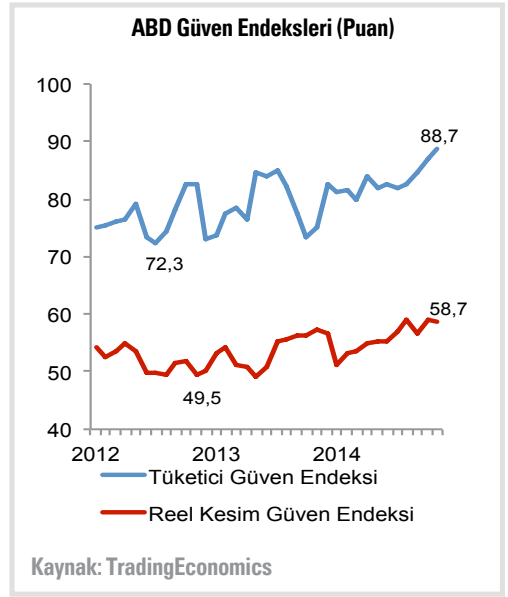
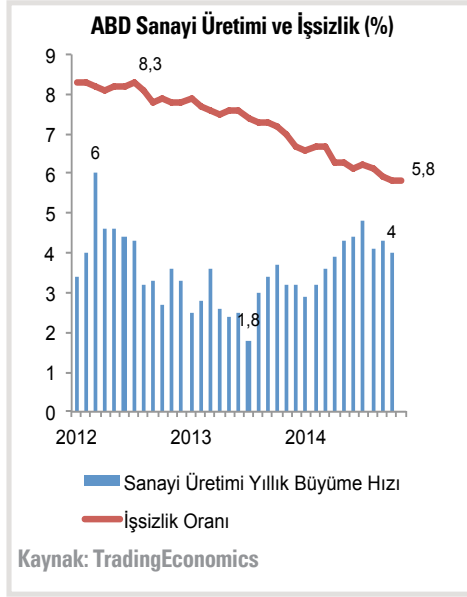
İtalya Ekonomisi 15 Çeyrektir Büyüyemiyor

ABD EKONOMİSİ

3. çeyrekte

Yıllık bazda %2,4 oranında büyüyen ABD ekonomisi, yılın son çeyreğinde de olumlu seyrini sürdürüyor. Bu bağlamda, sanayi üretimi Ekim ayında %4 oranında yıllık büyüme kaydetti. Tüketici güvenindeki yükseliş Kasım ayında da devam ederken, bu dönemde reel kesim güveninde ise bir miktar düşüş gözleniyor. İşsizlik oranı ise, Ekim ayındaki %5,8 düzeyini Kasım'da da korudu. Öte yandan, tüketici harcamalarında ılımlı bir yükseliş var olmakla birlikte, enflasyon yerinde saymaya devam ediyor. Ekim ayında %1,7 olarak gerçekleşen tüketici enflasyonu, halen %2 hedefinin altında direniyor. FED ise yaptığı son açıklamalarda, enflasyon ve istihdamı içeren ikili hedef politikasının altını çizmeye özen gösteriyor. Tutanaklarda, bu iki faktörün sıkı bir takip içinde olacağı ve faiz kararının buradaki iyileşmeye bağlı olacağı vurgulanıyor.

ABD Sanayi Üretimi İstikrarını Koruyor

Enflasyon 3 Aydır %1,7 Seviyesinde Direniyor

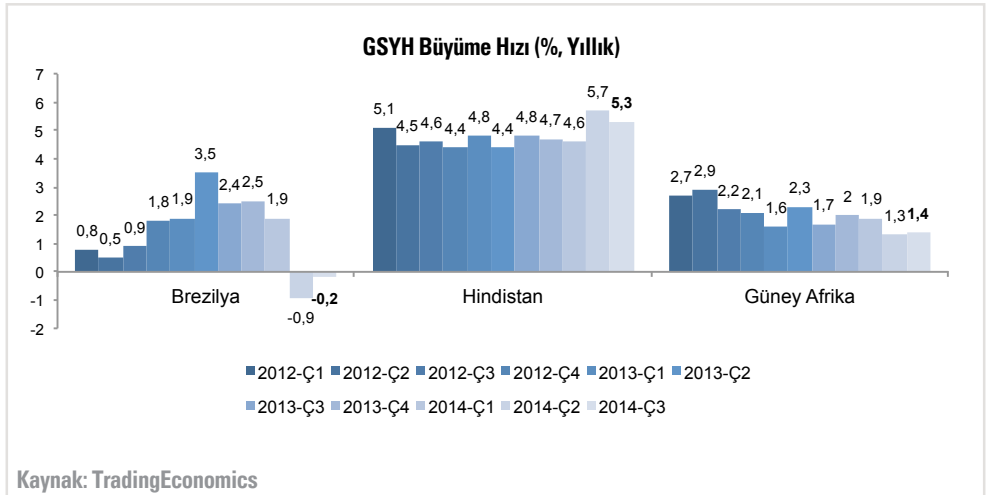
FED İkili Hedef Söylemine Vurgu Yapıyor

YÜKSELEN EKONOMİLER

ABD ve İngiltere'de istikrarlı, Japonya ve birçok AB ülkesinde ise keyifsiz görünüm çizen gelişmiş ülkeler kanadının kendi içinde ayrışması durumu, gelişmekte olan ekonomilerde de gözleniyor. Nitekim açıklanan 3. çeyrek verileri, BRICS grubu başta olmak üzere yükselen ekonomilerde performans farklılıklarının sürdüğüne işaret ediyor.

Bu dönemi, Çin %7,5, Rusya %0,8 oranındaki yıllık gelişim hızlarıyla geride bırakırken, son açıklanan verilere göre, Brezilya ekonomisi ise olumsuz seyrini sürdürüyor. Yılın 2. çeyreğinde %0,9 daralma yaşayan ekonomi, 3. çeyrekte de %0,2 oranında bir gerilemeye imza attı. Ülkenin, kamu harcamaları ve ihracatta artış kaydetmekle birlikte, 3 çeyrektir üst üste düşen yatırımlar ve yavaşlayan tüketimle başa çıkamadığı anlaşılıyor. Sektörler incelendiğinde ise, inşaat ve üretimdeki düşüşler göze çarpıyor.

BRICS grubunun bir diğer üyesi

olan Güney Afrika ise, yavaş büyüme seyrini sürdürüyor. İkinci çeyrekte yıllık %1,3 GSYH artışı kaydeden ekonomi, 3. çeyrekte ise hızını %1,4'e çıkardı. G. Afrika ekonomisinin bu dönemdeki performansında finans, gayrimenkul, taşımacılık ve iletişim sektörü motor güç olurken, imalat sanayi ve madencilik cephelerindeki kayıpların ise devam ettiği gözleniyor.

Hindistan ise, blokun güçlü üyelerinden olmayı sürdürüyor. Yılın 2. çeyreğinde hızını sürpriz bir şekilde %5,7 düzeyine çıkaran Hindistan ekonomisi, 3. çeyrekte de beklentilerin bir miktar üzerinde büyüyerek %5,3 yıllık GSYH artışı kaydetti. Ekonominin güçlü seyrinde, hizmetler sektöründeki kuvvetli temponun etkili olduğu, bunun yanı sıra imalat sanayi ve inşaat sektörlerinin de katkısını sürdürdüğü anlaşılıyor.

Brezilya Daralmaya Devam Etti

Hindistan Güçlü Temposunu Koruyor

Güney Afrika Yavaş Seyrini Sürdürüyor

